

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 30 /01/2023

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 1-2-2024	Esas No:2/1976

TBMM Halkla İlişkiler Binası
3.Kat, Oda: D-303 Bakanlıklar- Ankara
Telefon: +90 (312) 420 20 70 +90 (312) 420 27 69 Faks: +90 (312) 420 26 10

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
3 0 Ocak 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
3 0 Ocak 2024
No : 1370741

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

GENEL GEREKÇE

Günümüzde cinsiyet eşitliği, demokratik toplumların vazgeçilmez bir ilkesi haline gelmiştir. Kadınların sosyal, ekonomik ve hukuki alandaki eşit haklara sahip olmaları, toplumun sürdürülebilirliği ve adaletin tesis edilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan cinsiyetçi ifadelerin değiştirilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliği ve adaleti sağlamak amacıyla atılmış bir adımdır.

Kadınların sosyal, ekonomik ve hukuki alanda eşit hak ve fırsatlara erişimlerinin sağlanması, ülkemizin kalkınması, gelir adaletinin tüm toplumsal kesimlerde tesis edilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır.

Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) m 2/f hükmüne vurgu yaparak, taraf devletlere mevzuatlarındaki ayrımcılık ve cinsiyetçilik taşıyan ifadeleri değiştirmeleri ya da kaldırmaları çağrısında bulunmaktadır.

Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'ndaki cinsiyetçi ifadelerin değiştirilmesi, uluslararası sözleşmelere uyum ve kadın erkek eşitliğini güçlendirmek adına önemlidir. CEDAW'a taraf olan Türkiye, bu sözleşmenin hükümlerini Anayasa m 90/5 hükmü gereği kanun üstünde tutmaktadır.

Türkiye'nin taraf olduğu Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) kapsamında, Türk Ticaret Kanunu'nun cinsiyet eşitliği ilkesine uygun hale getirilmesi gerekmektedir. CEDAW maddelerine göre, devletlerden, mevzuatlarında yer alan cinsiyetçi ifadeleri değiştirmeleri veya kaldırmaları ve yerine eşitlikçi bir dil kullanmaları istenmektedir. Dolayısıyla, Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nun cinsiyetçi söylemlerden arındırılması, anayasanın bir gerekliliğidir.

Kanun önünde eşitlik ilkesi, Anayasa'nın 10/1 hükmünde açıkça belirtilmiştir. Ancak nötr kanun dili, uygulamada eşitliği sağlamak için yetersiz kalmıştır. Bu nedenle, AY m 10'a eklenen fıkra ile kadınlar ve erkeklerin eşit haklara sahip oldukları vurgulanmış ve devletin, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü tutulmuştur.

Önerilen değişiklikler, özellikle "adam" kelimesinin sıklıkla kullanıldığı 18/2, 286, 879/1-a, 929/1-a ve 934. maddeleri kapsamaktadır. Bu maddelerde geçen cinsiyetçi ifadelerin, günümüz evrensel insan hakları standartlarına uygun hale getirilmesinin bir gereklilik olduğu açıktır.

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nda geçen "adam" ifadesinin, cinsiyet ayrımcılığına yol açabilecek bir dil kullanımı olduğu ve toplumda mevcut olan cinsiyet eşitsizliğini güçlendirebileceği düşünülmektedir. Bu ifadelerin değiştirilmesiyle, ticaret alanında kullanılan dilin daha kapsayıcı ve eşitlikçi bir hale gelmesi hedeflenmektedir.

Bu kanun teklifi, Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan cinsiyetçi ifadelerin değiştirilmesi ve yerine cinsiyet eşitliğini vurgulayan kapsayıcı bir dilin getirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Toplumsal cinsiyet eşitliği, demokratik bir toplumun temel değerlerinden biridir ve bu değerleri yansıtan bir hukuk dilinin benimsenmesi, adil bir toplumun oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 - Türk Borçlar Kanunu'nda yer alan "adam çalıştıran" ibaresinin "istihdam eden" olarak değiştirilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak amacıyla yapılan bir düzenlemedir. "Adam çalıştıran" ibaresi, geleneksel olarak erkek işverenleri çağrıştırdığı için, kadın işverenlerin dışlayıcı bir ifade olarak değerlendirilebilmektedir. Bu durum, kadın işverenlerin, çalışanların fiillerinden sorumlu tutulmaları bakımından, erkeklerle eşit bir konumda olmasını engellemektedir. "İstihdam eden" ibaresi ise, cinsiyetten bağımsız olarak çalışanları istihdam eden her türlü kişi veya kurumu ifade ettiği için, daha kapsayıcı ve eşitlikçi bir ifade olarak kabul edilmektedir. Bu değişiklik, kadın işverenlerin, çalışanların fiillerinden sorumlu tutulmaları bakımından, erkeklerle eşit bir konuma gelmesini sağlamaktadır.

Madde 2 - Önerilen değişiklik, özellikle 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 18 inci ve 286 ncı maddelerinde yer alan "iş adamı" ibaresinin, daha kapsayıcı ve cinsiyetçi olmayan bir dil kullanarak "iş insanı" şeklinde değiştirilmesini içermektedir. Bu değişiklik, toplumsal cinsiyet eşitliğine vurgu yapma ve cinsiyetçi ifadelerin kullanımından kaçınma amacını taşımaktadır. Kadınların sosyal, ekonomik ve hukuki alandaki eşit haklara sahip olmaları, sadece bireysel bir hak değil, aynı zamanda toplumun genel refahı ve adaletin sağlanması için de önemlidir. Bu değişiklikle, sadece cinsiyet temelli bir ayrımı değil, aynı zamanda iş dünyasındaki bireyler arasındaki her türlü ayrımcılığı ortadan kaldırmak amaçlanmaktadır.

Madde 3 - Günümüz iş dünyasında, iş gücü çeşitliliği ve cinsiyet eşitliği konuları önemli bir yer tutmaktadır. İşyerlerinde kullanılan dil, çalışanları temsil etmeli ve tüm bireyleri kapsamalıdır. Ancak, mevcut Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan bazı maddelerde kullanılan "adamlarının" ifadesi, cinsiyet temelli bir dil kullanımını yansıtmakta ve bu durum, iş dünyasındaki cinsiyet eşitsizliği algısını güçlendirebilmektedir. Bu değişiklik, özellikle 879 uncu, 929 uncu, 932 nci, 935 inci, 1062 nci, 1100 üncü, 1127 nci, 1179 uncu, 1182 nci, 1183 üncü, 1191 inci, 1208 inci, 1256 ncı, 1257 nci, 1265 inci, 1266 ncı, 1288 inci, 1289 uncu, 1290 ncı, 1310 uncu, 1352 nci ve 1390 ncı maddelerinde, aynı zamanda 1062 nci, 1127 nci ile 1265 inci maddelerinin başlıklarında yer alan "adamlarının" ibaresinin "çalışanlarının" olarak değiştirilmesini amaçlamaktadır. İş dünyasında daha güçlü bir cinsiyet eşitliği bilinci oluşturmayı, kadın ve erkek çalışanların eşit temsilini desteklemeyi hedeflemektedir. Ayrıca, Türk Ticaret Kanunu'nun bu maddelerindeki dilin, toplumsal normlara ve iş dünyasındaki güncel gelişmelere uygun hale getirilmesini amaçlamaktadır.

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

Madde 4 - Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen maddelerde geçen "adamları" ifadesi, daha çağdaş ve cinsiyet eşitliğini yansıtan bir dil olan "çalışanları" olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklik, iş dünyasında cinsiyet temelli ayrımcılığa karşı bir duruş sergileyerek, tüm çalışanların cinsiyetinden bağımsız olarak eşit bir temsil ve haklarla değerlendirilmesini amaçlamaktadır.

Madde 5 - İlgili maddelerde yer alan "adamlarına" ifadesinin, cinsiyet eşitliğini yansıtan bir dil olan "çalışanlarına" olarak değiştirilmesini amaçlamaktadır. Bu sayede, iş dünyasında tüm çalışanların cinsiyetinden bağımsız olarak eşit bir şekilde değerlendirilmesi ve temsil edilmesi sağlanacaktır.

Madde 6 - 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan 1096 ncı ve 1103 üncü maddelerinde geçen "adamı" ifadesi, cinsiyet eşitliğini yansıtan bir dil olan "çalışanı" olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklik, ilgili maddelerdeki ifadelerin, iş dünyasındaki cinsiyet eşitliği ilkesine uygun hale getirilmesi ve her türlü ayrımcılığın önlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 7 - İlgili maddelerde yer alan "adamlarından" ifadesinin, daha kapsayıcı ve cinsiyet eşitliğini yansıtan bir dil olan "çalışanlarından" olarak değiştirilmesini amaçlamaktadır. Bu değişiklik, iş dünyasında tüm çalışanların cinsiyetinden bağımsız olarak eşit bir şekilde değerlendirilmesi ve temsil edilmesi hedeflenmektedir.

Madde 8 - 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1119 uncu, 1179 uncu ve 1295 inci maddelerinde geçen "adamlarını" ifadesinin, cinsiyet eşitliğini vurgulayan bir dil olan "çalışanlarını" olarak değiştirilmesini amaçlamaktadır. Bu sayede, iş dünyasındaki cinsiyet temelli ayrımcılığa karşı bir duruş sergilenmekte ve çalışanların cinsiyetinden bağımsız olarak eşit temsil edilmesi sağlanmaktadır.

Madde 9 - 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1127 nci maddesinde geçen "adamlarıyla" ifadesi, cinsiyet eşitliğini yansıtan ve tüm çalışanları kapsayan bir dil olan "çalışanlarıyla" olarak güncellenmiştir. Bu değişiklik, iş dünyasındaki cinsiyet eşitliği ilkesini desteklemeyi amaçlamakta ve çalışanların cinsiyetinden bağımsız olarak eşit temsil edilmesini sağlamaktadır.

Madde 10 - Yürürlük Maddesidir.

Madde 11 - Yürütme Maddesidir.

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

TÜRK BORÇLAR KANUNU VE TÜRK TİCARET KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 66' ncı maddesinin başlığı aşağıdaki şekilde ve maddede yer alan "adam çalıştıran" ibareleri "istihdam eden" şeklinde değiştirilmiştir.

"İstihdam edenin sorumluluğu"

MADDE 2- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 18'inci ve 286'ncı maddelerinde yer alan "iş adamı" ibareleri "iş insanı" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 6102 sayılı Kanunun 879 uncu, 929 uncu, 932 nci, 935 inci, 1062 nci, 1100 üncü, 1127 nci, 1179 uncu, 1182 nci, 1183 üncü, 1191 inci, 1208 inci, 1256 ncı, 1257 nci, 1265 inci, 1266 ncı, 1288 inci, 1289 uncu, 1290 ncı, 1310 uncu, 1352 nci ve 1390 ncı maddelerinde ve 1062 nci, 1127 nci ile 1265 inci maddelerinin başlıklarında yer alan "adamlarının" ibareleri "çalışanlarının" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 6102 sayılı Kanunun 934 üncü, 1097 nci, 1179 uncu, 1182 nci, 1187 nci, 1191 inci, 1258 inci, 1265 inci, 1267 nci ve 1310 uncu maddelerinde ve 934 üncü maddesinin başlığında yer alan "adamları" ibareleri "çalışanları" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 6102 sayılı Kanunun 1090 ncı, 1100 üncü, 1104 üncü, 1258 inci, 1295 inci, 1310 uncu, 1320 nci ve 1352 nci maddelerinde ve 1310 uncu maddesinin başlığında yer alan "adamlarına" ibareleri "çalışanlarına" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 6102 sayılı Kanunun 1096 ncı ve 1103 üncü maddelerinde yer alan "adamı" ibareleri "çalışanı" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 6102 sayılı Kanunun 1100 üncü, 1190 ncı ve 1266 ncı maddelerinde yer alan "adamlarından" ibareleri "çalışanlarından" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 6102 sayılı Kanunun 1119 uncu, 1179 uncu ve 1295 inci maddelerinde yer alan "adamlarını" ibareleri "çalışanlarını" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- 6102 sayılı Kanunun 1127 nci maddesinde yer alan "adamlarıyla" ibaresi "çalışanlarıyla" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

TBMM Halkla İlişkiler Binası
3.Kat, Oda: D-303 Bakanlıklar- Ankara
Telefon: +90 (312) 420 20 70 +90 (312) 420 27 69 Faks: +90 (312) 420 26 10

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

MADDE 11- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TBMM Halkla İlişkiler Binası
3.Kat, Oda: D-303 Bakanlıklar- Ankara
Telefon: +90 (312) 420 20 70 +90 (312) 420 27 69 Faks: +90 (312) 420 26 10